

Ainevaldkond	Keel ja kirjandus
Kursuse nimetus	TEKSTI KEEL JA STIIL
Eelduskursused	–
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) tundi: kontakttunnid, iseseisvad tööd.
Õpetamise aeg	12. klassis (HLR) 2024/25. õa
Kursuse eesmärgid	Kursuse lõpetaja • valdab eesti kirjakeelt ning kasutab seda korrektselt kõnes ja kirjas • on keeleteadlik, tajub keelt oma identiteedi osana, analüüsib ning hindab kriitiliselt keele muutumise tendentse ja nüüdisolukorda • tunneb tüüpilisi suhtlusolukordi, oskab valida suhtluskanalit ning suhtleb eesmärgipäraselt, kasutades konteksti sobivat suulist ja kirjalikku keelt • tunneb tekstiliikide erinevusi ning oskab eri liiki tekste lugeda, analüüsida ja koostada • rakendab oma suhtlus- ja tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana • arendab loovat ja kriitilist mõtlemist • valib, hindab kriitiliselt ja kasutab sihipäraselt teabeallikaid
Kursuse lühikirjeldus	Keel suhtlus- ja tunnetusvahendina. Suulise ja kirjaliku suhtluse ning teksti erinevused. Stiil ja stilistika. Keele kasutusvaldkonnad ja stiil Asjalikkus ja isikupära. Viisakus ja sõbralik toon. Võimukus, vulgaarsus ja suhtlusvead Ametlik stiil, publitsistlik stiil ning teadusstiil Stiilivärving, stiiliviga; keele kasutusvaldkondade tüüpilised stiilivead. Ilukirjandusstiil ja poeetika Eesti sõnavara; tähendus ja stiiljooned. Oma sõnavara rikastamise võimalused. Keele kujundlikkus ja loov keelekasutus. Tekstide võrdlev analüüs (eesmärgid, kasutuskontekst, grammatilised erijooned, sõnavara, stiil). Võrgusuhtluse keelevalikud Teadlik kirjutamine. Kirjutamise eesmärk, adressaat, pealkiri, probleem, põhiidee. Teksti aineistik, materjali kogumine ja süstematiseerimine. Teema, selle varasemad käsitlused ja tahud. Teksti üleschitus ja sidusus. Lõigu ülesanne (allteema, väide, selgitus, tõestus, järeldus, üldistus). Arutlev kirjutamine. Oma teksti toimetamine Teadustekst. Uurimiseesmärgi ja hüpoteesi sõnastamine. Materjali kirjeldamine ja usaldusväarsus Uurimusliku artikli struktuur. Allikate refereerimise ja tsiteerimise eesmärgid. Lause- ja lõiguviiet; viitekirje. Võrdlemine, analüüsimine, üldistamine, järeldamine. Vormistamine. Arvustamine Loomevargus ehk plagiaat

Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpetaja • valib sobiva suhtluskanali ning väljendub korrektselt nii suulises kui ka kirjalikus vormis; • valib väljendusvahendeid suhtlusolukorra ja kõneaine põhjal; • analüüsib tekstide sisu, eesmäärke, kasutuskonteksti, ülesehitust, sõnavara ning stiili; • koostab eri liiki tekste (arutlus, arvustus ja muud probleemkirjutised; tarbetekstid; uurimistöõ); • seob tekste luues omavahel alustekste, refereerib, tsiteerib, parafraseerib ning kasutab viitamissüsteeme; • tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid, argumenteerib, nõustub esitatud väidetega või lükkab neid ümber nii suulises kui ka kirjalikus tekstis.
Hindamine	Koondhinde moodustavad kontrolltööd, suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse 1. sissekandes vastavate tööde sisu ja vormi ning hinde kujunemise viisi. Kursusehinnet arvestatakse eesti keele kooliastmehinde väljapanemisel.
Õppematerjalid	Reet Bobõlski, Margit Ross “Johannes III”
Kirjandus (soovituslik kirjandus)	„Õigekeelsussõnaraamat“ (trüki- ja veebisõnastik) „Eesti keele seletav sõnaraamat“ „Sünonüümisõnastik“ www.eki.ee
Kursuse väljund	Peamise väljundina loob eesti keele korrektne valdamine eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks: sõnavara mõistmine ja kasutamise oskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine ning pädevus suuliselt ja kirjalikult suhelda. Lisaväljundid: emakeeleolümpiaadid, esseekonkursid, keeleprojektid ja -laagrid.